

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ

**у контексті державної
програми розвитку фізичної культури в Україні:
досвід, проблеми, перспективи**

Присвячується 10-річчю факультету фізичного виховання і спорту

Житомир, 2014

Пазіна В. О. Розвиток спортивної гімнастики на Житомирщині у післявоєнні роки	188
Попович О. І. / Ророчух О. І. Взаємозв'язок психофізіологічного стану студентів-жінок з рівнем їх рухової активності / Relationship of the mental and physical states of female students with the level of their motor activity	191
Свістельник І. Р. Формування електронного галузевого інформаційного ресурсу у ВНЗ фізкультурного профілю	194
Сіпліва М. О. Формування позитивної мотивації у студентів до занять фізичною культурою засобами степ-аеробіки	196
Стасюк Р. М., Смірнова К. Р. Формування у студентів свідомого ставлення до фізичного вдосконалення в процесі фізичного виховання	199

**НАПРЯМ IV.
ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ, ФІЗИЧНА РЕКРЕАЦІЯ,
МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ**

Абдуллаев А. К., Ребар И. В., Нестеров А. С. Процессы восстановления водного баланса спортсмена	202
Андрійчук О. Я. Рекреаційно-туристичне державне регулювання	205
Бойко Г. М. Корекційна спрямованість інклюзивного навчання студентів з особливими освітніми потребами в системі фізичного виховання молоді	207
Бринзак В. П., Милов О. А. Фізичне здоров'я школярів 7-8 років, що займаються хортингом	210
Гацосва Л. С. Теоретичний аналіз проблем адаптивного фізичного виховання	213
Ковінько М. С., Драчук А. І., Шевчик Л. М. Шляхи оптимізації занять фізкультурно-оздоровчої спрямованості	216
Кокарева С. М., Щербій С. А. Дослідження стану здоров'я спортсменів різної кваліфікації, що займаються фітнес-багатоборством «Стренфлекс»	220
Корнійчук Н. М., Ляшевич А. М., Киричук В. О. Перебіг адаптаційних процесів та формування стресостійкості студентів молодших курсів факультету фізичного виховання і спорту	223
Крук А. З., Крук М. З. Особливості морфофункціональних показників плавців-стаєрів	227

ФОРМУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ГАЛУЗЕВОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ У ВНЗ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ

Свістельник І. Р.

Львівський державний університет фізичної культури

Постановка проблеми. Важливим стратегічним напрямом економічного та соціального розвитку України в сучасних умовах є інформаційна складова. Першочерговим завданням організації інформаційної складової є організація інформаційного забезпечення, яке полягає в інноваційній діяльності з формування інформаційних ресурсів, склад яких має бути зорієнтований на встановлення інформаційних зв'язків між учасниками інноваційної сфери, які здійснюють діяльність на всіх етапах інноваційного розвитку, для гарантування взаємозв'язку між запитом і пропозицією [1]. Якісна вища освіта вимагає найповнішого інформаційного забезпечення наукового та навчального процесів, у першу чергу інформаційними ресурсами в електронному форматі, основними рисами яких є доступність, актуальність, швидкість і повнота пошуку. Інформаційні технології створюють нові можливості для отримання знань, тому актуальність їх використання у навчальних закладах зумовлена тим, що в них закладені невичерпні можливості для навчання студентів на якісно новому рівні [2]. Важливим інструментом забезпечення доступу до значущої інформації є електронна інформація – інформаційна система, яка дає змогу зберігати та ефективно використовувати різноманітні колекції електронних документів, поданих у вигляді цифрових даних завдяки мережі Інтернет у зручному для кінцевого користувача вигляді.

Аналіз останніх досліджень. Підготовка фахівців з високим ступенем готовності до професійної діяльності вимагає подальшого вдосконалення інформаційного забезпечення навчального процесу та науково-дослідної діяльності в галузі фізичної культури і спорту. Процеси використання інформації, її надання потребують особливих підходів до його організації і розвитку. Повнота, своєчасність, доступність інформації є критерієм корисності інформаційного забезпечення, від його якості залежить у цілому і рівень підготовки фахівців. Більшість ВНЗ фізкультурного профілю сьогодні не спроможні фінансово достатньо повно забезпечити інформаційні потреби

викладачів і студентів, хоча як такого дефіциту навчальної і наукової літератури не існує – її вартість є високою [3]. Водночас у спеціалізованих ВНЗ підготовка науково-педагогічних кадрів вимагає наявності відповідного інформаційного забезпечення, у якому можна знайти відповіді на численні запитання щодо проблем проведення досліджень з обраного напрямку підготовки чи навчальної дисципліни [4]. Навчально-освітній процес та тренувальна діяльність потребують своєчасного отримання інформації для виконання дослідження на високому науковому рівні та її передання для впровадження отриманих результатів у загальноосвітній науково-комунікаційний обіг і практичного застосування. Результативність наукових досліджень значною мірою залежить від ефективності їх інформаційного забезпечення, від того, наскільки повно і своєчасно задовольняються інформаційні потреби студентів, магістрантів, учених, до чого безпосередньо причетні й інформаційні посередники – бібліотеки [5].

Мета статті – проаналізувати формування електронного галузевого інформаційного ресурсу на веб-сайтах ВНЗ фізкультурного профілю.

Методи та організація досліджень. У дослідженні використано методи аналізу, порівняння і узагальнення. Інформаційною базою стали сайти ВНЗ фізкультурного профілю та веб-сторінки їх бібліотек.

Результати дослідження. Науково-технічний прогрес, поява нових інформаційних засобів та можливостей отримання необхідної інформації завдяки мережі Інтернет, зростання її кількості, поширення веб-технологій, вільний доступ, можливість обробки величезної кількості даних дали змогу оптимізувати інформаційне забезпечення фахівців галузі фізичної культури та спорту. Суттєво зменшився час, який витрачають студенти, магістранти, аспіранти, професорсько-викладацький склад ВНЗ фізкультурного профілю на пошук систематизованої інформації у бібліотеках з одного боку, з іншого – змінена діяльність інформаційних служб та їх працівників на створення і надання нових інформаційних продуктів і послуг. В умовах постійного зростання обсягу інформаційних потоків, доступність і своєчасне отримання потрібної інформації стає все більш важливим чинником, що визначає ефективність навчальної діяльності студента та науково-дослідної роботи аспіранта.

В галузі фізичної культури і спорту інформаційне забезпечення має певним чином сформовану систему, до якої входять: інформаційні ресурси, інформаційні бази даних, інформаційно-аналітична діяльність (інформаційні джерела у будь-якому форматі). Роботу з формування вищевказаної системи здійснюють бібліотеки ВНЗ фізкультурного профілю як структурні підрозділи університетів, інститутів та академій, і які зобов'язані у сучасних умовах інформаційної діяльності виконувати такі завдання: формувати фонди електронних документів; надавати доступ до електронних документів навчального та наукового призначення; забезпечувати повноту, якість та оперативність інформаційного обслуговування користувачів; надавати користувачам якісно нові можливості роботи з електронними документами; розширювати спектр інформаційних послуг; забезпечувати тривале зберігання та доступ до електронних джерел інформації.

Для визначення ступеня сформованості електронного інформаційного ресурсу у ВНЗ фізкультурного профілю, впровадження інновацій та мобільності у представленні інформаційного (ресурсного) забезпечення навчального і наукового процесів упродовж 2014 року було переглянуто і проаналізовано сайти та сторінки бібліотек Національного університету фізичного виховання і спорту України (НУФВіСУ), Донецького державного інституту здоров'я, фізичного виховання і спорту (ДДІЗФКіС) при НУФВіСУ, Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту (ДДІФКіС), Харківської державної академії фізичної культури (ХДАФК), Львівського державного університету фізичної культури (ЛДУФК). Встановлено, що формування електронного галузевого інформаційного ресурсу відбувається лише у двох ВНЗ фізкультурного профілю – НУФВіСУ та ЛДУФК – на їх матеріально-технічній базі, з функціонуванням у е-мережі, доступ до якої надається в режимі онлайн через веб-портал ВНЗ. Електронний галузевий інформаційний ресурс у цих навчальних закладах складається з довідково-пошукового апарату (НУФВіСУ, ЛДУФК), фонду електронних документів (ЛДУФК) та програмно-технологічного комплексу (ЛДУФК). Довідково-пошуковий апарат представлений електронним каталогом і дозволяє здійснювати багатоаспектний пошук документів, основу яких становлять бібліографічні записи. Без особистого відвідування бібліотеки можна дізнатися чи є у фонді бібліотеки та чи інша книга, журнал, збірник. Фонд електронних документів формується лише у ЛДУФК у вигляді електронних колекцій (<http://3w.ldufk.edu.ua/index>). Зокрема, це інформаційні ресурси, об'єднані за певними формальними критеріями (автореферати дисертацій, дисертації, патенти, наукові праці викладачів кафедр тощо). Колекції є відкритими, динамічними, вони щомісяця поповнюються і оновлюються, водночас надаються у всебічне використання з можливістю вільного читання. Програмно-технологічний комплекс дозволяє збирати, накопичувати, зберігати та оновлювати дані, а також керувати цим процесом.

У інших ВНЗ фізкультурного профілю, зокрема ДДІЗФКіС та ДДІФКіС сторінки бібліотек представлені короткою інформацією про історію розвитку, структуру, форми роботи, будь-яка інформація щодо формування електронного галузевого інформаційного ресурсу відсутня. Сторінка бібліотеки ХДАФК інформує, що з 2007 року відкрита електронна бібліотека для викладачів, студентів, аспірантів, у якій розміщено електронні ресурси не тільки України, а й зарубіжних країн; здійснюється робота над створенням електронного каталогу, доступу до якого онлайн, як зрештою і до електронної бібліотеки, немає.

Висновки

Широке впровадження інформаційних технологій змінює роль інформації у навчальному процесі та наукових дослідженнях. Студенти, магістранти, аспіранти, професорсько-викладацький склад прагнуть отримувати універсальний електронний інформаційний сервіс. Електронні навчально-методичні матеріали, електронні підручники і навчальні посібники, електронні каталоги мають стати основними атрибутами в обслуговуванні користувачів, оскільки їх значення в системі освіти щораз зростає. Результати перегляду та аналізу веб-сторінок бібліотек ВНЗ фізкультурного профілю України свідчать про низьку якість формування електронного галузевого

інформаційного ресурсу для інформаційного забезпечення навчального і наукового процесів; серед п'ятьох ВНЗ фізкультурного профілю лише два долучаються до інновацій і впроваджують нові форми представлення інформації шляхом формування електронних каталогів (НУФВіСУ, ЛДУФК) та фонду електронних колекцій (ЛДУФК) тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Березняк Н. В. Інформаційні ресурси провідних інформаційних компаній світу / Н. В. Березняк, Т. К. Кваша, Г. В. Новіцька // Науково-технічна інформація. – 2013. – № 1(55). – С. 3–10.
2. Соколова І. Упровадження інформаційних технологій у навчальний процес вищих навчальних закладів / Ірина Соколова, Світлана Грузнова // Імідж сучасного педагога. – 2013. – № 6(135). – С. 24–25.
3. Єрмаков С. С. Наукові інформаційні аспекти фізкультурної освіти / Єрмаков С. С. // Актуальні проблеми фізкультурної освіти : матеріали II електрон. наук. конф. – Х., 2006. – С. 3–6.
4. Єрмаков С. С. Спеціальність 24.00.03 „Фізична реабілітація” в інформаційному науковому просторі / Єрмаков С. С. // Роль фізичної культури як вагомого фактора покращення стану здоров'я населення і модернізації стилю життя : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. – Івано-Франківськ, 2006. – С. 20–21.
5. Філіпова Л. Інформаційне забезпечення наукових досліджень: тенденції розвитку (на прикладі медичної науки) / Людмила Філіпова, Неоніла Артамонова // Вісник книжкової палати. – 2009. – № 3. – С. 24–31.

АНОТАЦІЇ

ФОРМУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ГАЛУЗЕВОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ У ВНЗ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ

Свістельник І. Р.

Львівський державний університет фізичної культури

Розглянуто формування та представлення на сайтах ВНЗ фізкультурного профілю електронного галузевого інформаційного ресурсу. Встановлено, що більшість з них не формують нової інформаційної політики щодо підвищення рівня інформаційного забезпечення та інформаційної підтримки навчального і наукового процесів шляхом інформаційних нововведень – створення повнотекстових електронних колекцій та якісно нові можливості роботи з електронними документами.

Ключові слова: електронний інформаційний ресурс, вищі навчальні заклади фізкультурного профілю, інформаційне забезпечення.

ФОРМИРОВАНИЕ ЭЛЕКТРОННОГО ИНФОРМАЦИОННОГО РЕСУРСА В ВУЗАХ ФИЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФИЛЯ

Свистельник И. Р.

Львовский государственный университет физической культуры

Рассмотрено формирование и предоставление на сайтах вузов физкультурного профиля электронного отраслевого информационного ресурса. Показано, что большинство из них не формируют новой информационной политики относительно повышения уровня информационного обеспечения и информационной поддержки учебного и научного процессов путем информационных нововведений – создания электронных коллекций и качественно новые возможности работы с электронными документами.

Ключевые слова: электронный информационный ресурс, высшие учебные заведения физкультурного профиля, информационное обеспечение.

FORMING OF ELECTRONIC OF A PARTICULAR BRANCH INFORMATIVE RESOURCE IS IN THE INSTITUTE OF PHYSICAL CULTURE

Svistel'nyk I.

Lvov State University of Physical Culture

Forming and grant on the sites of institutes of higher of athletic type of electronic of a particular branch informative resource is considered. It is rotined that majority from them is not formed new informative policy in relation to the increase of level of the informative providing and informative support of educational and scientific processes by informative innovations are creations of electronic collections and high-quality new possibilities of work with electronic documents.

Keywords: electronic informative resource, higher educational establishments of athletic type, informative providing.